

posled najboljše dramatične igre i poučne knjige o dramatikah iz vseh izobraženih jezikov, i to ali v prvopisu ali v prestavi. Tudi nedruštveni slovenski pisatelji mogó odboru primerne spise izročiti v nágrado. Vsak družabnik brezplačno dobiva preko društva izdajane knjige. Vsak izmed pisalnih družabnikov ima odboru izročiti vsaj za natisneno pôlo na leto. Med družabnike so se postavili tudi ustanovniki, kateri bodo plačevali po 40 gold. a. vr. ali vse vkupe, ali v štirih letnih obrokih. Ustanovnána bode nedotična ter se dá na obresti, katere se smejo rabiti za tekoče stroške. Vsaj po enkrat na leto februarja meseca se snide redni občni zbor, a preizredni, kader se ga potrebno zdi sklicati odboru, ali če ga 20 odbornikov zahteva. Občni zbor voli prvosednika i blagajnika, ter ima pravico, presodbi ali pregledu kake reči o posebnih slučajih postavljati poseben odbor, kateri mu ima o njej poročiti, predno bi šla na sklep. V dvomnih rečéh je samo občni zbor končno veljaven tolmač društvenih pravil. V odboru bode 20 mož, razdeljenih: a) v znanstveni razdelek z dvanajstimi odborniki, med kterimi štirje mogó prebivati zunaj Ljubljane, — njihov posel bode izdavanje društvenih knjig i presojevanje iger; b) v igralni razdelek petih odbornikov, — njihova skrb bode gledališko igranje i dramatična učilnica; c) v gospodarski razdelek treh odbornikov, pod katerih roko bodo imeniki, blagajnica, knjige i knjižnica. Prvosednik je podporen vsem razdelkom. Vsakemu razdelku ali odborniku naroča ves odbor opravilo, da ga izvrši, ter potem vsak razdelek svojim odbornikom. Vsak odbornik dela brezplačno, samo kader bi kateri kak svoj nenaročen spis podal na presojilo, ali kader bi mu ves odbor naložil kako večje delo, tačas dobode nágrado, kakor vsak drug pisatelj. Odbornik, o čegar nagradi sklepa seja, v tej seji ne sme biti pričujoč.

Ako se temu črtazu pridruži tudi neutrudna dejanska delavnost i vsestranska podpora slovenskih rodoljubov, dala bi se gotovo naša dramatika pospešiti i povzdigniti. Torej naj bi vse slovenske duševne moči pristopile k dramatičnemu društvu, da ga bodo podpirale s svojim bistrim izobraženim umom i krepkim peresom, a drugi rodoljubi, kterih posel nij peró, naj bi pristopili za podporne družabnike.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Državni zbor dunajski pretresa sedaj vladni predlog, po kterem naj se odpravijo dozdej veljavne postave zarad odrtije. Znano je namreč, da se dozdej od izposojenega denarja niso smele veči obresti (činži) jemati kakor jih postava dopušca, in da je bil za odrtnika kaznovan, kdor je bil za tega del tožen; ta postava ima sedaj nehati, ako je potrdi državni zbor. — Državni zbor je sklenil, naj se zavoljo velike nadloge Poljakom in Rusinom iz državne kase posodi 350.000 gold., ktere dežela v 3 letih poplača z obresti po 5 od 100 gold. — Dunajska delegacija prevdarja zadnji del svoje naloge, namreč tistih 27 milijonov in 86.000 gold., ktere vlada zahteva za nenavadne armadine stroške, to je, za nove topove, zidanja trdnjav in za še 75.000 novih pušek na igle (600.000 jih že ima iz starih predelanih, in 250.000 tudi že naročenih), ki jih je treba, da bode vseh skupaj 925.000. — Iz ogerske delegacije se slišijo čedalje čudniše reči: v zapisnik so po nasvetu Tiszovem dali zapisati, naj se naše dozdanje cesarstvo imenuje „Avstrija in pa Ogerska“ ali pa „avstrijsko-ogerska državna

zveza“, in Simonyi je rekel, naj kar naravnost v norišnico vtaknejo vsacega, kdor še misli na ednôto Avstrije! To je vendar odkritosrčna beseda, ktere pa je strah vsacega pravega Avstrijana. — Veliko več, kakor o tem, kaj delajo državni zbor in delegacije, se govori zdaj v avstrijskih in vnanjih časnikih o novih davkih, ki imajo priti. Dozdaj jih ministerstvo še ni državnemu zboru v pretres dalo, vendar je že strah velik, da ne bi prišli. Pravijo namreč, da ministerstvo misli za tri leta (da bi iz 3 let le ne postalo 10 in še več let kakor pri „vojskni dokladi“ od 1859. leta, ki jo še danes imamo) državne obligacije, to je, njih kupone obložiti z višim davkom; dozdej se je od kuponov, to je, od obresti, ki jih donšajo državne obligacije, plačevalo po 7 od 100 gold., v prihodnje bi se ta davek povišal na 17 od sto. Drug nov davek bi pod imenom „davek od kapitala“ zadeval premakljivo posestvo, hiše in zemljišča, to je od vrednosti teh posestev (po odbitih dolgovih) bi se na leto plačevalo od premakljivega posestva 5 desetinek, od zemljišča (grunta) 4, od hiše pa 3 desetinke od enega odstotkov ali percenta. Kapitali do 800 gold. bi bili tega davka prosti. (Od 100 gold. 1 odstotek je 1 gold. Če 1 gold. ali 100 krajc. razdelimo na 10 desetinek, iznaša vsaka desetinka 10 krajc., tedaj 2 desetinke 20 kr., 3 des. 30 kr., 4 des. 40 kr., 5 des. 50 kr. itd., ki bi se vrh navadnega hišnega ali gruntnega davka še kot „davek od kapitala“ plačevali za vsaki sto). Res, da je država v denarni stiski in mora dobiti dohodkov; al vsak minister (in minister Plener je to odločno rekel) se je bal že zdaj visoke davke še povišati ali nove vpeljati. Naj tedaj sedanje ministerstvo resno prevdari, predno storí kaj, kar si, gledé na nadloge zemljiščinega in hišnega posestva, ni upalo nobeno prejšnje, sicer z uboštvom države onemorejo tudi državljani, in kaj bode potem? Državnim poslancem pa je sveta dolžnost, da vladi odkritosrčno povedó, da zemljiščem in hišam še novih davkov nakladati nikakor ne gré. Naj se davki in to prav veliki naložé na reči, ki spadajo v vrsto potrate, gizdavosti (luxus), ošabnost, naslednost itd., naj se znižajo visoke uradniške plače itd., sploh tam naj se išče denar, kjer ga je veliko, ne pa tam, kjer že en sam goldinar človeka hudo stisne. — Princ Napoleon potuje po Nemčiji, zakaj? — se ne vé; gotovo ne, da bi se kratkočasil. — Rimska vlada še ni nikakoršnega odgovora dala avstrijskemu poslancu grofu Crivelli-u, ki bode še le 24. dne t. m. vmesten za poročnika avstrijskega. — Na Turškem čedalje bolj vré.

Žitna cena

v Ljubljani 7. marca 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 80 — banaške 7 fl. 56. — turšice 4 fl. — soršice 5 fl. 45. — rži 4 fl. — ječmena 3 fl. 48. — prosa 3 fl. 40. — ajde 3 fl. 60. — ovsa 2 fl. — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 10. marca.

5% metaliki 57 fl. 80 kr. Ažijo srebra 113 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 65 fl. 70 kr. Cekini 5 fl. 54 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 4. marca 1868: 32. 5. 30. 58. 35.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 18. marca 1868.